

Nr 103

Av herrar Jansson i Aspeboda och Gezelius, om hänskjutande till
1954 års fastighetsbildningskommitté av vissa spörsmål på fastighetsbildningens område.

Inom vissa delar av Kopparbergs län har i stor utsträckning förekommit att tomtplatser för bostadsbebyggelse upplåtits genom fång, som icke lett till fastighetsbildning. Anledningen härtill har varit att köpeavtalen formulerats såsom avseende icke ett på marken till läge och gränser bestämt område, utan i stället ett visst jordtal av säljarens fastighet. Genom detta förfaringsätt, som torde ha tillgripits för att möjliggöra för köparen att erhålla lagfart å sitt fång utan föregående fastighetsbildningsåtgärd, har köparen formellt blivit ägare till viss kvotdel av säljarens fastighet. Så länge avtalet efterlevs på sätt från början avsetts, nämligen som en upplåtelse av viss tomtp plats, är olägenheterna begränsade. Det kan emellertid inträffa, att köparen eller dennes rättsinnehavare vill utöva sin formella rätt som delägare i hemmanet. Framför allt när det gäller utnyttjandet av hemmanets skog leder detta ofta till mycket besvärande komplikationer för säljaren, som härigenom berövas sin handlingsfrihet och fria dispositionsrätt. Detta är så mycket mera otillfredsställande som det i regel icke föreligger möjlighet att bryta samäganderätten genom laga skifte på den berörda fastigheten, eftersom det till köparen överlätna obetydliga jordtalet oftast icke representerar ett sådant ägokrav, att den däremot svarande ägolotten kan bedömas på varaktigt sätt erhålla ändamålsenlig användning som särskild fastighet.

Det borde enligt vår mening tillskapas en möjlighet att reglera förhållanden av här avsett slag. Detta skulle kunna ske t. ex. genom ett mycket enkelt och schematiskt genomfört laga skifte, vid vilket ägaren av det upplåtna jordtalet tilldelas en ägolott i huvudsaklig överensstämmelse med den av honom hävdade tomtp platsen och i övrigt erhåller ersättning i penningar för sitt efter jordtalet beräknade ägokrav. Även andra förfaranden torde vara tänkbara. Frågan hör naturligen hemma inom fastighetsbildningens område och borde alltså upptagas till behandling av fastighetsbildningskommittén.

Med stöd av det anförda får vi hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att i motionen berörda spörsmål på fastighetsbildningens område för utredning och eventuella förslag till lagstiftning hänskjutes till 1954 års fastighetsbildningskommitté.

Stockholm den 22 januari 1958

Rob. L. Jansson
i Aspeboda

Birger Gezelius